

Katustest.

Tõsist muret teeb talupidajatele hoonete katuste uuendamine ja samuti ka uute katuste tegemine. Kohalikud olud määravad enamvähem kindlaks hoonete seinte materjali, seda ei saa aga ütelda katuste kohta: sest katuste katmise materiaale saab ühest kohast teise kergemalt transpordeerida ja see hulk on palju vähem kui näiteks seinte oma. Päätingimuseks on meil katuse juures hind ja vastupidamus. Ei taha siin juures ühtegi materjali eraldi reklameerida, vaid katsun ette tuua ligikaudsed keskmised hinnad ja vastupidamuse, et iga ehitaja saaks ise kalkuleerida nende andmete juures ja ise otsustada.

Minu poolt ettetoodavaid hindu ei saa igal kohal täpselt võtta, sest kohast olenedes kõigub ka hind, kuid ligikaudse ja võrdlema pildi saab siiski. Võrdluseks annan alljärgneva tabeli.

Andmed I. ruutme. kohta ühes töö ja materjaliga.

M a t e r j a l.	Hind kr.	Ligikaudne vastupidamus.
Põletatud jami kivi (Hollandi)	4,10	45—60 a.
Isingitud plekk	2,90	35—40 a.
Sement kivid (kivid 1:3)	2,50	35—40 a.
Must raud plekk	2,10	15—20 a.
Katuse-paplist ühes tõrvamisega	2,00	10—15 a.
Soontega findlid 2. kord.	1,25	10—15 a.
Soontera findlid 2. kord.	1,15	12—20 a.
Vaastud 3. kordne	1,10	20—25 a.
Roog	1,25	50—60 a.
Õlg	1,15	25—40 a.

Kui nüüd vaatluse alla võtame üksikud liigid siis näeme, et hinna poolest on kättesaadavamad laast, roog, õlg jne. Need on meie omamaa saadused ja nende vastupidamus on ka häa. Vaastude ja findlite vastupidamust võib tõsta 10—30% võrra imbutamise ja värvimise teel. Selleks tuleb osta fenolaati, sellele pool wett ligi lisada ja iga 2 lt. segule $\frac{3}{4}$ —1 kg. punast värwimulda hulka panna, segu kuumendada ja findlid või laastud $\frac{3}{4}$ pikkuselt sisse lasta. Nõnda imbutatult võib talus seissta paar aastat, aga päale selle tuleb teda rootsi värwiga üle värwida ja nõnda saame õige vastupidawa katuse.

Mis plekkkatustes puutub, siis peame nendega ettevaatlik olema just tegemise juures. Tuleb jälgida, et katusekatjad plekilt isingi korda maha ei taoks ja et isingi kord küllalt kõvasti plekil seisab.

Raudplekk katuse juures tuleb seda aga tihti värwida või tõrwata, wastasel korral tekib plekile roosta ja katus on mõne aastaga läbi.

Põletatud kividest katus on üks vastupidavamatest ja ilusamateist katustest, kuid talus on tema oma hinna poolest pea kättesaamatu.

Rappkatuse oma lühikese vastupidamusega ja liig tihedate remontide ja tõrvamisete tõttu läheb liig kalliks.

Sement-kiwidest katused on meil lewinemise ajajärgus. Kiwide ostmis- ja tegemise suures tuleb waadata, et segu oleks normaalne, s. o. 1:3, äärmiselt 1:4. Paljud tegijad aga suurest kokkuhoiust teewad neid kuni 1:7, loomulikult ei wõi neist wastupidawat katust saada. Katused peaksid tehtud saama ikka punastest kiwidest, sest need on uuemate andmete järele wastupidavamad ja nägusamad.

Olgu katuse kaetud mistahes materjaliga, kuid iga katuse eest peab kõige suurema piinlikusega hoolitsema.

Nastas tulewad katused vähemalt 2 korda järele waadata ja remonteerida. Kui aga on märgata, et katuse wihma mõnest kohast läbi lasseb, siis tuleb otsekohe wiga leida ja parandada.

Halbade katuste tõttu häwineb õige palju hooned ja katuse remont wõrreldes hoone üldise wäärtusega on õige wäike. **U. Sepp.**